

ZESPÓŁ
SZKOLNO – PRZEDSZKOLNY
w Kwaśniewie Dolnym
ul. Basztowa 2, NIP 6372223892
REGON 306885850

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

**W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM
IM. UNII EUROPEJSKIEJ**

W KWAŚNIEWIE DOLNYM

w roku szkolnym 2024-2025 uwzględniający

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

I. Charakterystyka programu

Program stanowi realizacją jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe uczestników oraz specyfikę szkoły i systemowej koncepcji doradztwa zawodowego, rozumianego jako uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych. Doradztwo zawodowe w szkole uzasadnione jest ideą strategii uczenia się przez całe życie, która wymaga, aby młodzież kształciła umiejętność podejmowania ważnych decyzji – poczynając od wyboru szkoły ponadpodstawowej, kierunku studiów, decyzji o wyborze pracy, sposobie podnoszenia swoich kwalifikacji, aż do ewentualnych decyzji o zmianie pracy.

W klasach I – VI szkoły podstawowej doradztwo realizowane jest w formie orientacji zawodowej prowadzonej w trakcie bieżącej pracy z uczniami lub przez zintegrowane działania nauczycieli, wychowawców, doradców zawodowych, pedagoga lub psychologa. Orientacja zawodowa na tym poziomie ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień zawodowych. W klasach VII i VIII szkoły podstawowej doradztwo zawodowe jest realizowane w formie osobnych zajęć, które mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego planowania kariery, podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, z uwzględnieniem ich zainteresowań i uzdolnień oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

II. Podstawa prawna

- A.** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- B.** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- C.** Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno–pedagogicznej w publicznych szkołach, przedszkolach i placówkach
- D.** Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

III. Odbiorcy

- uczniowie klas I-VIII
- rodzice
- nauczyciele

IV. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

- dyrektor szkoły
- szkolny doradca zawodowy
- pedagog szkolny
- wychowawcy i nauczyciele przedmiotów

V. Cele główne

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności - Podejmowanie działań wspierających uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych opartych na dobrym poznaniu siebie, znajomości systemu edukacji oraz rynku pracy;
- Wdrożenie do idei kształcenia ustawicznego, kreatywnego i mobilnego funkcjonowania zgodnie ze zmianami we współczesnym świecie;
- Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych

VI. Cele szczegółowe - treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego:

A. Uczniowie klas I-III

Celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Uczniowie klas IV-VI

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy wobec pracy i edukacji, stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

C. Uczniowie klas VII-VIII

Celem doradztwa zawodowego jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacji na temat rynku pracy i edukacji.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z auto- analizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym i instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę system edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

VII. Tematyka zajęć doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8

Doradztwo zawodowe w klasach 7 i 8 jest realizowane w zakresie czterech bloków tematycznych:

- Samopoznanie (predyspozycje i ograniczenia)
- Informacje edukacyjno-zawodowe i zawodo znawcze
- Kompetencje miękkie
- Rynek pracy i lokalny rynek pracy

Klasa VII

1. Liceum, technikum czy szkoła branżowa? Prezentacja oferty lokalnych szkół ponadpodstawowych. Zapoznanie z systemem edukacji i ofertą lokalnych szkół ponadpodstawowych.
2. Wszyscy jesteśmy zdolni (Kwestionariusz uzdolnień szczegółowych wg H. Gardnera)
3. Co lubię, a czego nie lubię? (Mapuję swoje preferencje. Znam różnicę między kompetencjami twardymi i miękkimi)
4. Moja marka osobista

5. Mapa Karier (Przekonania uczniów na tematy związane z pracą i karierą - weryfikacja źródeł wiedzy. Zapoznanie z interaktywnym narzędziem doradztwa zawodowego)
6. Czy to, czego się uczyć przyda mi się w przyszłości? (Filtr preferencji – Mapa Karier; gra zespołowa „10 sekund - zawody”)
7. Jestem kimś! – o osobowości (Wiem, co to jest osobowość. Test „16 Personalities”. Test koloru osobowości. Test „Moja osobowość”)
8. Zawody przyszłości. (Zapoznanie z prognozami na temat zawodów przyszłości – strony: infuture.institute i Mapa Karier oraz filmiki za You Tube i Ted talks. Sprawdzenie ryzyka automatyzacji zawodów na podstawie kalkulatora „Will robots take my job?”)
9. Bilans zasobów – system wartości (Piramida wartości, 7 żyć, Gra memory – Zawody przyszłości)
10. Jak pomogły mi zajęcia doradztwa zawodowego? (Kwestionariusz wyboru szkoły)

Klasa VIII

1. Który typ szkoły wybrać? Prezentacja oferty lokalnych szkół ponadpodstawowych oraz przypomnienie schematu systemu edukacji.
2. Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych – co warto wiedzieć? Czynniki wpływające na wybór szkoły. Opracowanie listy dobrych rad przy wyborze szkoły.
3. Moja kariera (Kotwice kariery Scheina, Mapa Karier, gra zespołowa „10 sekund - zawody”)
4. Marzenia z terminem ważności (cel SMART)
5. Dokumenty aplikacyjne – CV
6. Dokumenty aplikacyjne – List motywacyjny, assesment center
7. Rozmowa kwalifikacyjna
8. Taką mamy umowę (Uczeń porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca

działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika)

9. Gdzie szukać informacji o zawodach? (przydatne linki; Spaghetti tower challenge)

10. Nastaw się na rozwój: lekcja o koncepcji growth mindset; LLL – life long learning

VIII. Działania z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Tematyka/Działanie	Odbiorca	Termin	Metody/Formy	Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań
1.	Realizacja treści programowych z zakresu orientacji zawodowej	uczniowie klas I-III	na bieżąco	zajęcia edukacyjne	- nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
2.	Realizacja treści programowych z zakresu orientacji zawodowej	uczniowie klas IV-VI	na bieżąco	zajęcia edukacyjne, zajęcia z wychowawcą (na podstawie planu działań wychowawczych, opracowanych na poszczególnych poziomach klasowych)	-wychowawca -nauczyciele przedmiotowi

3.	Realizacja treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego	uczniowie klas VII-VIII	na bieżąco	zajęcia edukacyjne, zajęcia z wychowawcą (na podstawie planu działań wychowawczych, opracowanych na poszczególnych poziomach klasowych)	- wychowawca - nauczyciele przedmiotowi
4.	Zajęcia grupowe z wykorzystaniem technik i metod psychoedukacyjnych	uczniowie klas VII-VIII	wg planu godzin zajęć doradztwa zawodowego	zajęcia doradztwa zawodowego	- nauczyciel dz

6.	Zapoznanie rodziców z WSDZ, systemem edukacji oraz sposobem rekrutacji do szkół ponadpodstawowych	rodzice uczniów klas VIII	Wrzesień 2024	Informacja do rodziców, uczniów	- nauczyciel dz - dyrektor
7.	Przeprowadzenie spotkania dla rodziców: „Jak pomóc dziecku mądrze wybrać szkołę ponadpodstawową?”	rodzice uczniów klas VIII	Wrzesień 2024	prelekcja	- pedagog
8.	Rozpoznanie potrzeb uczniów związanych z wyborem dalszej drogi edukacyjnej	uczniowie klas VIII	październik 2024	informacja dla rodziców poprzez dziennik Librus	-nauczyciel dz -pedagog - wychowawca klasy VIII

10	Udzielanie wsparcia w podjęciu decyzji odnośnie wyboru szkoły ponadpodstawowej	uczniowie klas VIII i rodzice	wg potrzeb, na bieżąco	Indywidualne rozmowy konsultacyjno - doradcze	- nauczyciel dz - pedagog - psycholog
----	--	-------------------------------	------------------------	---	---

11.	Zapoznanie rodziców z polskim systemem edukacji oraz sposobem rekrutacji do szkół ponadpodstawowych	Rodzice uczniów klas VIII - cudzoziemców i obywateli Ukrainy	marzec 2025	spotkanie informacyjno – konsultacyjne	- nauczyciel dz - pedagog
12.	Przeprowadzenie warsztatu: <i>Moje mocne i słabe strony w radzeniu sobie ze stresem egzaminacyjnym</i>	uczniowie klasy VIII	marzec 2025	warsztaty	- pedagog
13.	Gromadzenie i rozpowszechnianie <u>oferty edukacyjnej</u> szkół ponadpodstawowych z rejonu	uczniowie klas VII – VIII i rodzice	I/II półrocze, na bieżąco	zakładka: Doradztwo zawodowe na szkolnej stronie www, ulotki, gazetka	- nauczyciel dz
14.	Informowanie rodziców i uczniów o istotnych zagadnieniach z obszaru doradztwa zawodowego	uczniowie i rodzice	na bieżąco wg potrzeb	zakładka: Doradztwo zawodowe na szkolnej stronie www,	- nauczyciel dz

15.	Sprawdzenie poziomu realizacji założonych celów	uczniowie klas VIII	maj/czerwiec 2025 r.	ankieta ewaluacyjna	- nauczyciel dz
-----	---	---------------------	----------------------	---------------------	-----------------

IX. Formy realizacji działań:

- **Paradnictwo grupowe** - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).
- **Rynek edukacyjny i pracy** - wizyty w szkołach ponadpodstawowych, obserwacje, wizyty w zakładach pracy, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy i inne).
- **Informacja edukacyjno – zawodowa**(gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół ponadpodstawowych. Wdrażanie do samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).

X. Metody realizacji działań:

- praca w grupach klasowych
- porady dla rodziców
- przygotowanie ankiety dla uczniów
- badania ankietowe dla uczniów i rodziców

XI. Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- Lekcji wychowawczych i/lub warsztatów doradczych prowadzonych we wszystkich oddziałach klasowych.
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych.
- Wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych w szkołach ponadpodstawowych.

XII. Przewidywane efekty:

A. Przewidywane efekty w odniesieniu do uczniów

- znają czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu: wiedza o sobie, wiedza o świecie zawodów, rynku pracy, zawodach przyszłości i drogach kształcenia
- potrafią określić swoje mocne strony, zainteresowania i uzdolnienia
- są świadomi swoich ograniczeń
- są zorientowani, gdzie szukać informacji o zawodach, reprezentują pozytywną postawę wobec pracy
- potrafią racjonalnie, samodzielnie lub przy wsparciu doradczym zaplanować swoją własną ścieżkę kariery zawodowej - znają system kształcenia

B. Przewidywane efekty w odniesieniu do nauczycieli

- rozumieją potrzebę realizacji zadań doradztwa zawodowego w ramach realizowania własnych planów pracy
- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
- umożliwiają rozwój zdolności i zainteresowań uczniów
- wspierają rodziców w procesie doradczym
- współpracują ze specjalistami, instytucjami, środowiskiem lokalnym podczas realizacji zadań doradczych

C. Przewidywane efekty w odniesieniu do rodziców

- znają czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji dotyczącej wyboru zawodu i dalszej ścieżki kształcenia przez dziecko
- znają ofertę szkół ponadpodstawowych oraz system edukacji
- wiedzą, gdzie szukać informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka - potrafią wskazać predyspozycje, mocne i słabe strony dziecka oraz pomóc mu w podjęciu decyzji zawodowej

XIII. Współpraca

- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Olkuszu
- Powiatowy Urząd Pracy
- OHP
- Szkoły ponadpodstawowe i uczelnie wyższe

Opracowany Program będzie realizowany w oparciu o bieżące potrzeby szkoły.

Zatwierdzony do realizacji przez Radę Pedagogiczną w dniu 30.08.2024.....

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego
w Kwaśniewie Dolnym
dr Damian Banyś